

Tulajdonság örökléte

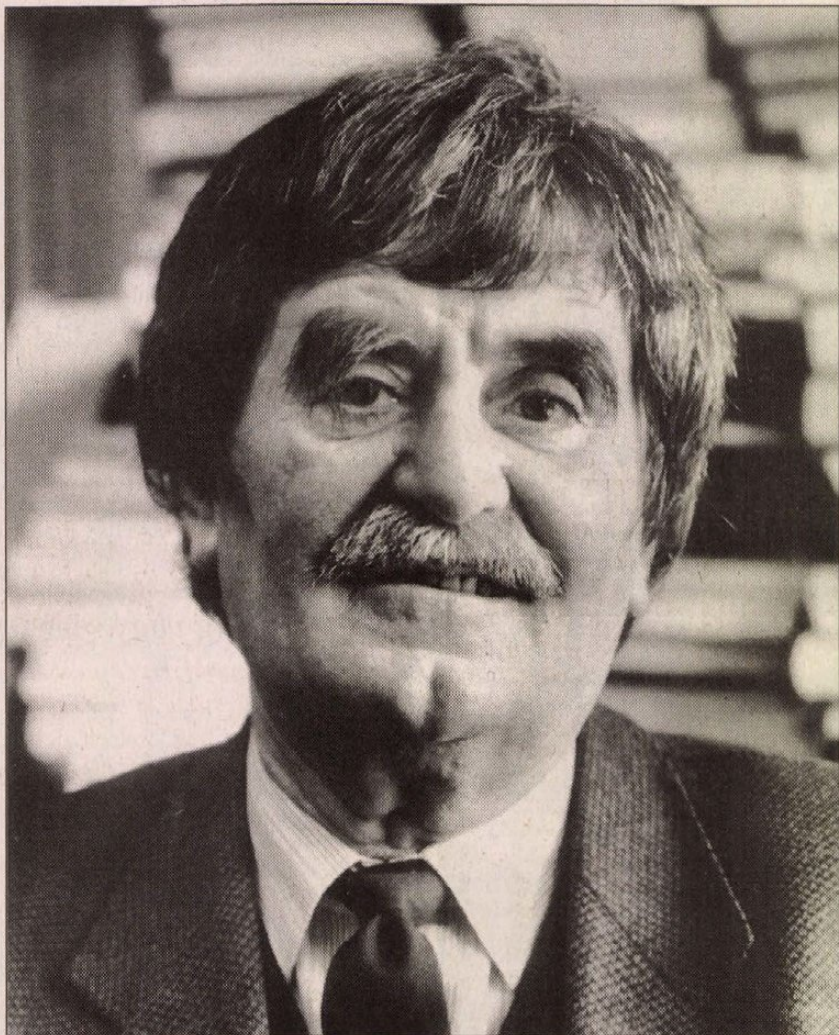
Aligha a költők dolga, hogy egymás élete művét pontosan ismerjék és mérjék, odavissza, fejlettebb országokban az írók alig is ismerik egymást, mégis: szakszerűsége túl a becsületes kérdésre, ünnepelem Juhász Ferencet a szép napon, mert ismerem őt, ittam a borából, dolgoztam a folyóiratába, és gyerekfejjel könyveket ejtettem az akkori fiatalember megrendítő sorai olvastán, az ötvenes évek elején, az *Apám* című eposzt tanulva az Attila fiúiskolában, a kérdéses sorok valami halált megsejtitő tulajdonság változásáról szóltak.

Más kérdés, hogy ezt a kifejezést – „tulajdonság változása” – egy kötetem cikluscímévé is átvettem, én most jelentéktelen célszemély vagyok csak az ünnepelem mellett; és megint más, hogy Feri örökké fog élni, mert az ő tulajdonságai aztán a jelek szerint nem változnak. Tanúsította ezt legutóbbi fekete pipacsos könyvével, bizony, ha akart volna se változott volna, s miért is tenné.

Nagy László és Juhász Ferenc, de ne feledjük Kormos Pistát se, a háború utáni magyar költészetben új fontosságokat hozott, és ha Ferenc fontossága ennek-annak volt az öröme, ez mit sem változtat az ő poézisének értékén. Hatalmasan jellegzetessé épp a hatalmas méretek tették az ő munkásságát a választékos közönség számára... bizony, nem „nagyközönséget” mondok! Nagy László és Juhász Ferenc rajongói voltak vájt fülek annak idején, legkiválóbb, leleményes-lelkes bölcsészek, akik mára bőven más égaljak alá vitorláztak.

Juhász szöfűzései, szavainak barokk leleményű áradása és közben nagy pontossága, fogyhatatlan ereje: a magyar irodalom egyik csodája volt és marad. Változtak az idők, én magam is változtam a változatlanban, s azt se feledjük, csúfoltak minket, neveztek minket kettőnknek ennek-annak, csúnya szavakkal, Juhászt és Tandorit, a művek olykori terjedelme okán. Azóta mindketten másfelé mentünk; ám szerintem akkor sem voltunk „pont ott”, ahol a fintoros szavakat kaptuk.

Juhász Ferencet a magyar líra mindenkor nagyon nagyjai között érzem, látom és tudom. Csinált valamit, amit előtte soha senki. Az ő elődje nem Szép Ernő volt (ahogyan Nagy Lacié igenis!), Juhász



Juhász Ferenc hetvenéves

TEKNÓS MIKLÓS FELVÉTELE

aszkézise megengedte a bőséget. Na Istenem!

Hát Blake meg a többi szentek?

Változik ma is, szövegirodalomból tartalmi irodalomba változik vissza az írás (már amit efféle kifejezések érnek), Juhász, ismétlem, nem fog változni. Óslény ő, s ebben a minőségében, mint bárkit bármiben, lehet nem szeretni őt, lehet szeretni. Én őt csak és csak szeretem: mint azt az embert, aki ő, mint olyan költőt, aki. Így.

Egy olyan korban, amikor – nekem egy másik különös poétatársam – **Eörsi**

István író mivoltát kétségbe lehet vonni (nagyszerű költő! nekem az), az íróknak kötelessége, hogy egymás művében ne a különbségeket firtassák, hanem a lélek rokonságát lássák. Van (a pontosság bonyodalmas igénye), ami engem Juhász Ferenchez köt, van (a párbajtörvívó – épp csak visszafogott – hevevése), ami például **Eörsihez**. Még hetvenhét magyar költőt szeretek. De Juhász a maga módján az egyik legkülönlegesebb volt. Két-ennyit írtam volna róla. A dolog másik felét majd a nyolcvanadikon.

Tandori Dezső